

Số: 3338 /CAT-TM

Hà Tĩnh, ngày 30 tháng 11 năm 2023

V/v giải trình ý kiến của cử tri

Kính gửi: Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh Hà Tĩnh

Thực hiện Văn bản số 617/HĐND ngày 16/11/2023 của Hội đồng nhân dân tỉnh về việc báo cáo giải trình ý kiến cử tri do UBMTTQ Việt Nam tỉnh chuyển đến, trong đó đề nghị Công an tỉnh báo cáo giải trình ý kiến của cử tri với nội dung: “*Đề nghị quản lý, xử lý nghiêm việc lợi dụng không gian mạng xã hội để lừa đảo chiếm đoạt tài sản, chống phá nhà nước*”. Về nội dung trên, Công an tỉnh báo cáo như sau:

1. Công tác tham mưu, chỉ đạo triển khai

Thời gian vừa qua, Công an tỉnh Hà Tĩnh đã tích cực tham mưu UBND tỉnh ban hành các văn bản chỉ đạo phòng ngừa tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản và bảo đảm an ninh mạng. Công an tỉnh đã tham mưu UBND tỉnh ban hành Chỉ thị số 11/CT-UBND ngày 16/9/2020, tham mưu Ban chỉ đạo 138 tỉnh ban hành 01 công văn về tăng cường phòng ngừa, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản; tham mưu UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 312/KH-UBND ngày 24/7/2023 về triển khai Nghị định 13/2013 của Chính phủ về bảo vệ dữ liệu cá nhân; Kế hoạch số 412/KH-UBND ngày 11/10/2023 triển khai thực hiện Quyết định số 77/QĐ-TTg ngày 30/11/2022 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án Xây dựng thế trận An ninh nhân dân trên không gian mạng; Kế hoạch số 226/KH-UBND ngày 15/6/2023 về thực hiện chiến lược an toàn, an ninh mạng quốc gia, chủ động ứng phó với các thách thức từ không gian mạng đến năm 2025, tầm nhìn 2030... Chủ động xây dựng 05 kế hoạch cao điểm, kế hoạch nghiệp vụ để tổ chức phòng ngừa, đấu tranh trực tiếp với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản và ban hành nhiều văn bản chỉ đạo Công an các đơn vị, địa phương tập trung lực lượng, triển khai các biện pháp nghiệp vụ phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản và bảo đảm an ninh mạng. Bên cạnh đó, Công an tỉnh đã thường xuyên phối hợp với các cơ quan truyền thông tích cực tuyên truyền, phòng ngừa hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản, trong đó tập trung hướng dẫn cách thức nhận diện, phòng ngừa các phương thức, thủ đoạn của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản gắn với vụ việc, vụ án cụ thể; in ấn, phát dán hàng nghìn tờ rơi, poster, panô, áp phích tuyên truyền về phòng ngừa tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản tại các địa điểm công cộng để người dân chấp hành pháp luật, đề cao cảnh giác, tăng cường các biện pháp tự phòng ngừa, tự bảo vệ tài sản và tham gia phối hợp với cơ quan chức năng trong đấu tranh phòng, chống tội phạm.

2. Tình hình, kết quả phòng ngừa, đấu tranh

2.1. Tình hình

- Thời gian qua, tình hình tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng diễn ra khá phức tạp, các đối tượng thực hiện hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản sinh sống ở nhiều tỉnh, thành phố khác nhau, hướng tới bị hại với nhiều thành phần khác nhau, tại nhiều vùng miền trên cả nước, trong đó có Hà Tĩnh; chúng sử dụng nhiều phương thức, thủ đoạn hết sức tinh vi, lợi dụng sự thiếu cảnh giác của người dân để thực hiện hành vi phạm tội. Trong 11 tháng đầu năm 2023 toàn tỉnh xảy ra 57 vụ lừa đảo chiếm đoạt tài sản (*chiếm 11,2% tổng số vụ phạm pháp hình sự*), trong đó có 32 vụ lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng (*chiếm 56,2% số vụ lừa đảo chiếm đoạt tài sản; tăng 02 vụ = 6,7% so với cùng kỳ năm 2022*).

- Đối với hoạt động lợi dụng không gian mạng xã hội để chống phá nhà nước: Tại Hà Tĩnh, hoạt động phá hoại tư tưởng của các thế lực thù địch thể hiện rõ nét qua việc một số cá nhân trên địa bàn tham gia các tổ chức phản động trong nước và quốc tế, thường xuyên đăng tải, chia sẻ các bài viết tiêu cực, chống phá, trái với đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Một số đối tượng thường xuyên lợi dụng không gian mạng để đăng tải, chia sẻ thông tin sai sự thật, xâm phạm quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân; đăng tải thông tin xuyên tạc về các dự án, vấn đề nóng, nhạy cảm được xã hội quan tâm, gây ảnh hưởng đến việc thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước.

2.2. Kết quả đấu tranh

- Về đấu tranh với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng: Từ năm 2021, đến nay đã tập trung điều tra, khám phá 92 vụ, 498 đối tượng phạm tội trên không gian mạng (*tỷ lệ khám phá 87,5%, cấp huyện khám phá 64 vụ = 69,6%; cấp tỉnh khám phá 28 vụ = 30,4%*),¹ trong đó, lừa đảo chiếm đoạt tài sản 63 vụ, 299 đối tượng. Năm 2023, đã đấu tranh, khám phá 23 vụ, 65 đối tượng (*đạt tỷ lệ 71,9%*), triệt xóa 04 ổ nhóm, đường dây với 28 đối tượng lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng; trong đó một số vụ án mang tính điển hình của cả nước như: (1) Phá chuyên án triệt phá đường dây lừa đảo chiếm đoạt tài sản dưới hình thức tuyển cộng tác viên bán hàng online tại nhiều tỉnh, thành trong cả nước do Lê Huy Nhật, sinh 1993, trú tại tỉnh Thanh Hóa cầm đầu, chiếm đoạt số tiền lên đến hàng chục tỷ đồng của hàng chục nghìn người; đã khởi tố 05 vụ, 110 bị can về tội Lừa đảo chiếm đoạt tài sản; (2) Phá chuyên án về đường dây lừa đảo chiếm đoạt tài sản dưới hình thức tuyển cộng tác viên bán bản thiết kế qua mạng internet do Lê Bá Hải, sinh 1990, trú tại tỉnh Thanh Hóa cầm đầu, chiếm đoạt số tiền khoảng hơn 100 tỷ đồng của khoảng hơn 5.000 người trong cả nước; đã khởi tố 01 vụ, 42 bị can về tội Lừa đảo chiếm đoạt tài sản. (3) Phá chuyên án, bắt giữ, khởi tố 16 bị can

¹ Trong đó: Lừa đảo chiếm đoạt tài sản 63 vụ, 299 đối tượng; Đánh bạc, tổ chức đánh bạc 08 vụ, 99 đối tượng; Sử dụng mạng máy tính, mạng viễn thông, phương tiện điện tử để chiếm đoạt tài sản 08 vụ, 09 đối tượng; Thu thập, trao đổi, mua bán trái phép thông tin về tài khoản ngân hàng 04 vụ, 14 đối tượng; Đưa hoặc sử dụng trái phép thông tin mạng máy tính, mạng viễn thông 01 vụ, 02 đối tượng; Làm giả con dấu, tài liệu của cơ quan, tổ chức 05 vụ, 56 đối tượng; mua bán hàng cấm 03, 19 đối tượng

trong ổ nhóm tội phạm do Ngô Duy Khánh, sinh 1995, trú tại tỉnh Nam Định cầm đầu, chuyên buôn bán thực phẩm chức năng kém chất lượng trên không gian mạng để lừa đảo chiếm đoạt tài sản của nhiều người dân trong nước thu lợi bất chính hơn 100 tỷ đồng; (4) Phá chuyên án, bắt, khởi tố 10 bị can trong ổ nhóm lừa đảo chiếm đoạt tài sản bằng hình thức cho vay qua mạng internet do Nguyễn Khắc Mạnh, trú tại TP Hà Nội cầm đầu, các đối tượng lừa, chiếm đoạt hơn 70 tỷ đồng của gần 500 bị hại trên cả nước. (5) Phá chuyên án đấu tranh với nhóm đối tượng lừa đảo chiếm đoạt tài sản và đưa, sử dụng trái phép thông tin mạng máy tính, mạng viễn thông do Nguyễn Xuân Tùng, sinh 1990, trú tại tỉnh Yên Bái cầm đầu, các đối tượng đã tạo lập các đường link trang Web có tên “Vietthanhhotro.online”, “vietthanh.bio”... có hình thức, giao diện được làm theo các ứng dụng, trang web cho vay của các công ty tài chính, ngân hàng thật để phục vụ hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

- Về lợi dụng không gian mạng xã hội để chống phá nhà nước:

Năm 2023, Công an tỉnh đã phát hiện, đấu tranh, khởi tố 03 bị can (đối tượng Hoàng Văn Luân (1988) ở Kỳ Tây, huyện Kỳ Anh; Hoàng Thị Sơn (1958) ở TT Hương Khê; Thái Thị Bé (1956) ở xã Phúc Trách, Hương Khê) về tội “Lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích của Nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân”. Đã phát hiện, xác minh, tiến hành làm việc với 75 trường hợp hành vi sử dụng mạng xã hội đăng tải các thông tin sai sự thật, bịa đặt trên không gian mạng, trong đó lập biên bản vi phạm hành chính ra quyết định xử phạt 37 trường hợp số tiền 277.000.000 đồng, gọi hỏi, răn đe, nhắc nhở 38 trường hợp. Triển khai sử dụng hiệu quả 01 cổng thông tin điện tử, 03 kênh youtube, trên 355 tài khoản facebook đấu tranh, 193 trang/nhóm thường xuyên đăng tải đăng tải, chia sẻ hơn 104.605 tin, bài viết, phóng sự, hình ảnh, tham gia bình luận hơn 114.487 lượt nội dung phục vụ công tác tuyên truyền, định hướng dư luận, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, chống đối, xuyên tạc trên không gian mạng, hơn 115 triệu lượt tiếp cận và tương tác, “phủ xanh” thông tin tích cực, phản bác các luận điệu, sai trái, nâng cao nhận thức quần quần chúng nhân dân về chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, phủ xanh. Hiện đang, tập trung rà soát, truy tìm hơn 146 đối tượng người Hà Tĩnh có liên quan đến các hội, nhóm phản động, lưu vong, chống đối trên không gian mạng...

2.3. Về phương thức, thủ đoạn của tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản qua mạng

Từ thực tiễn hoạt động phòng ngừa, đấu tranh, đặc biệt là từ các chuyên án, Công an tỉnh Hà Tĩnh nhận diện các phương thức, thủ đoạn tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng như sau:

(1) Tạo lập các website sàn giao dịch tài chính, chứng khoán, thương mại điện tử, tiền ảo để mời chào, lôi kéo người dân tham gia đầu tư với hứa hẹn về lợi nhuận, hoa hồng hấp dẫn, sau đó can thiệp vào hệ thống để chiếm đoạt tiền của người tham gia;

(2) Sử dụng các dịch vụ giả mạo số điện thoại, sử dụng “sim rác” mạo danh cán bộ của các cơ quan chức năng gọi điện lừa đảo, gây sức ép yêu cầu chuyển khoản;

(3) Gọi điện, nhắn tin cho nạn nhân thông báo trúng thưởng, sau đó yêu cầu nạn nhân phải mua một sản phẩm có giá trị cao hơn hoặc nộp các khoản thuế, phí để nhận thưởng sau đó chiếm đoạt;

(4) Lập tài khoản giả mạo hoặc chiếm đoạt quyền quản trị (hack) tài khoản mạng xã hội (Facebook, Zalo, Instagram...) của các tổ chức, cá nhân, sau đó nhắn tin lừa đảo đến người thân, bạn bè để mượn tiền, mua thẻ cào... rồi chiếm đoạt;

(5) Đăng bài tuyển cộng tác viên bán hàng online với lợi nhuận hứa hẹn hấp dẫn, không cần bỏ vốn;

(6) Lợi dụng việc mua bán hàng hóa trên các website bán hàng trực tuyến, mua bán trên mạng xã hội để chiếm đoạt tài sản của người mua, bán hàng.

(7) Lập, mua bán trái phép thông tin về tài khoản ngân hàng cho các đối tượng khác để thực hiện các hành vi vi phạm pháp luật như lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

(8) Sử dụng mạng xã hội như Facebook, Zalo, Tiktok... để buôn bán các sản phẩm, hàng hóa nhập lậu hàng không rõ nguồn gốc xuất xứ, như: quần áo thời trang, mỹ phẩm, thực phẩm chức năng... kém chất lượng ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền và lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp và người tiêu dùng. Thậm chí một số đối tượng lợi dụng các sàn thương mại điện tử như Shopee, Lazada... để quảng cáo, mua bán hàng cấm trá hình...

2.4. Âm mưu, phương thức thủ đoạn của các đối tượng hoạt động chống phá nhà nước

Thời gian qua, trên các trang, tài khoản mạng xã hội các thế lực thù địch gia tăng, đẩy mạnh việc tấn công phá hoại các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, của các bộ, ban ngành gắn với việc bôi nhọ, hạ thấp uy tín của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, người đứng đầu các bộ, ngành địa phương; chúng thường xuyên tung các tin đồn, bịa đặt về đời tư, tình hình chính trị nội bộ ý đồ chia rẽ, gây hiểu lầm nhằm phá hoại công tác nhân sự Đại hội Đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội XIV của Đảng, bầu cử Quốc hội khóa XVI; tăng cường sử dụng không gian mạng, các nền tảng Internet (đặc biệt là Tiktok, Facebook Reels...) tạo dựng các kênh, tài khoản ảo đối lập, đồng thời cắt ghép, tạo dựng đăng tải các video liên quan đến lãnh đạo Đảng, Nhà nước, lực lượng Công an nhân dân xuyên tạc, tung tin giả, tin sai sự thật về đời tư, hoạt động công tác của cán bộ nhằm công kích vào tâm lý người dân, gây sự hoài nghi, làm giảm sút lòng tin đối với chế độ cũng là một trong những hoạt động được thực hiện thường xuyên của các thế lực thù địch hiện nay.

3. Khó khăn, thách thức

(1) Hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật hiện hành còn một số bất cập, chưa đáp ứng yêu cầu đấu tranh, xử lý tội phạm sử dụng công nghệ cao liên quan việc trì hoãn giao dịch, phong tỏa tài khoản ngân hàng dẫn tới nhiều vụ việc có dấu hiệu tội phạm nhưng không kịp ngăn chặn hậu quả, thiệt hại tài sản cho bị hại...Nhiều lĩnh vực mới pháp luật chưa quy định, chưa có cơ chế quản lý, như: quy định về trình tự thu thập, chuyển hóa chứng cứ, dữ liệu điện tử; quy định về quản lý, sử dụng tiền điện tử...

(2) Các đối tượng triệt để lợi dụng không gian mạng, công nghệ cao với thủ đoạn hết sức tinh vi để thực hiện hành vi phạm tội, che giấu tội phạm; sử dụng giấy tờ giả để tạo lập tài khoản ngân hàng, các đối tượng hoạt động có tổ chức, chỉ liên lạc qua không gian mạng bằng các ứng dụng có tính bảo mật cao, chủ yếu ở nước ngoài (Đài Loan, Campuchia, Philipin...) gây nhiều khó khăn trong xác minh, truy tìm đối tượng.

(3) Công tác quản lý nhà nước hàng còn nhiều bất cập, sơ hở để các đối tượng lợi dụng thực hiện hành vi phạm tội; tình trạng “sim rác”, tài khoản ngân hàng không chính chủ vẫn còn nhiều, chưa có giải pháp quản lý cuộc gọi VOIP, gây khó khăn trong quá trình xác minh. Cơ chế phối hợp của các ngân hàng, nhà mạng viễn thông với cơ quan Công an có một số khâu chưa đầy đủ, kịp thời.

(4) Lượng thông tin đăng tải trên mạng xã hội là rất lớn, tuy nhiên các nền tảng mạng xã hội cũng như cơ quan chức năng chưa có cơ chế, công cụ sàng lọc, kiểm soát chặt chẽ thông tin xấu, độc trước khi đăng tải.

(5) Kinh phí, trang thiết bị, công nghệ phục vụ đấu tranh với tội phạm, vi phạm pháp luật, đấu tranh phản bác thông tin xấu độc trên không gian mạng còn hạn chế.

(6) Về phía nhân thân người bị hại rất đa dạng, mặc dù Bộ Công an, Công an tỉnh đã tích cực phối hợp với các Ban, Ngành, tổ chức, đoàn thể, doanh nghiệp, các địa phương... tổ chức tuyên truyền bằng nhiều hình thức. Tuy nhiên, người dân vẫn chủ quan, mất cảnh giác bị các đối tượng lợi dụng để lừa đảo.

4. Kiến nghị, đề xuất

Thời gian tới, Công an tỉnh sẽ mở đợt cao điểm phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng, tiếp tục chỉ đạo các đơn vị nghiệp vụ tăng cường công tác tuyên truyền, nắm tình hình, triển khai các biện pháp nghiệp vụ để phòng ngừa, đấu tranh với tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng; xử lý nghiêm các trường hợp đăng tải, chia sẻ các thông tin sai sự thật, xuyên tạc, chống phá Đảng, Nhà nước trên không gian mạng. Bên cạnh đó, để phòng ngừa, xử lý hiệu quả tình trạng trên, Công an tỉnh đề xuất Hội đồng nhân dân tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh chỉ đạo một số nội dung sau:

(1) Các sở, ngành, UBND cấp huyện tiếp tục quán triệt, thực hiện nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của cấp trên về công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản, trọng tâm là tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 21/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ. Phát huy vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, mặt trận tổ quốc, đoàn thể các cấp trong công tác

phòng ngừa, đấu tranh, xử lý hoạt động lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng.

(2) Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức, ý thức cảnh giác của Nhân dân trong phòng ngừa tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng, đồng thời tuyên truyền nâng cao kỹ năng nhận diện tin giả, tin sai sự thật, xuyên tạc, kích động... trong đăng tải, chia sẻ thông tin trên mạng xã hội và các quy định của pháp luật, chế tài xử lý vi phạm.

(3) Sở Thông tin và Truyền thông tiếp tục chỉ đạo các doanh nghiệp viễn thông trên địa bàn tăng cường quản lý việc mua bán sim thuê bao di động, thuê bao internet, xử lý triệt để tình trạng “sim rác”.

(4) Ngân hàng nhà nước cần siết chặt quản lý việc mở, sử dụng tài khoản ngân hàng, thanh toán trực tuyến; phối hợp trong cung cấp, trao đổi thông tin với cơ quan Công an phục vụ công tác đấu tranh với tội phạm.

(5) Quan tâm hỗ trợ kinh phí trích từ nguồn ngân sách địa phương để mua mới các phần mềm và trang thiết bị, kinh phí gia hạn các phần mềm; cấp kinh phí hoạt động cho Tiểu ban An toàn an ninh mạng định kỳ hàng năm; hỗ trợ kinh phí cho lực lượng Công an trực tiếp thực hiện nhiệm vụ đấu tranh, phòng chống tội phạm lừa đảo chiếm đoạt tài sản trên không gian mạng và bảo đảm an ninh mạng.

Công an tỉnh kính báo cáo Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh theo dõi, chỉ đạo./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Văn phòng HĐND tỉnh (để báo cáo);
- Đ/c Giám đốc CAT (để báo cáo);
- Lưu: VT, TM (TMCS).

Đại tá Nguyễn Thanh Liêm